

2025

Örebroregionen – Sveriges hjärta

En attraktiv och pulserande region för alla

Övergripande mål

Effektmål	Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
	- Förbättrad kompetensförsörjning - Ökad kunskapsintensitet - Ökad innovationskraft - Ökad entreprenöriell aktivitet - Ökad nationell attraktionskraft - Ökad global konkurrenskraft - Ökad tillväxt i näringslivet - Ökad produktion inom areella näringar	- Goda uppväxtvillkor - Goda försörjningsmöjligheter - Ökad grad av delaktighet och inflytande - Attraktiv boende- och närmiljö - God och jämlik hälso- och sjukvård - God och jämlik folkhälsa	- Minskad klimatpåverkan - Giftfri miljö - Ökad biologisk mångfald - God vattenförsörjning - Mer bioekonomi och cirkulära flöden - Ökad andel förnybar energi

Prioriterade områden

Näringsliv och entreprenörskap			
Innovationskraft och specialisering			
Kunskapslyft och utbildning			
Kompetensförsörjning och matchning			
Social sammanhållning och demokrati			
Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård			
Klimat, miljö och energi			
Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer			
Transporter och infrastruktur			
Upplevelser och evenemang			

Figur 1: Översiktssbild – kopplingen mellan vision, övergripande mål, effektmål och prioriterade områden.

Innehåll

Förord

Sammanfattning

1. Inledning	1
2. Omvärlden	2
3. Övergripande mål med effektmål.....	5
Stark konkurrenskraft	5
Hög och jämlik livskvalitet	6
God resurseffektivitet	7
4. De tio prioriterade områdena	8
Näringsliv och entreprenörskap	8
Innovationskraft och specialisering	8
Kunskapslyft och utbildning	9
Kompetensförsörjning och matchning	9
Social sammanhållning och demokrati.....	9
Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård	10
Klimat miljö och energi	10
Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer	11
Transporter och infrastruktur	11
Upplevelser och evenemang.....	11
5. Områden där Örebro län har särskilda utmaningar	12
Inkludering	12
Barn och unga.....	13
Grön omställning	14
Kompetensförsörjning	15
6. Slutsats.....	17

Förord

Varje år följer Region Örebro län upp den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Uppföljningen fokuserar på att beskriva nuläget, framsteg och utmaningar samt föreslår åtgärder för att nå målen i den regionala utvecklingsstrategin. Rapporten belyser särskilda utmaningsområden där aktörer i Örebro län behöver kraftsamla tillsammans för att skapa ett mer hållbart och inkluderande samhälle.

Målgruppen är alla som är involverade, engagerade eller intresserade av länets utveckling. Rapporten har tagits fram på förvaltningen Regional utveckling och baseras på information från förvaltningens ledningsgrupp, utvecklingsledare på Regional utveckling och de nätverk som involverar olika aktörer i länet. Rapporten har inte behandlats politiskt.

Örebro län ska vara en attraktiv plats för invånare, företag och besökare. Partnerskapet för regional utveckling har ett särskilt ansvar för att genomföra strategin, men det är många fler som bidrar till de gemensamma målen. Tillsammans kan vi skapa den kraft som behövs för att förändra och förbättra vårt samhälle.

Petter Arneback Hjulström
regional utvecklingsdirektör

Sammanfattning

De övergripande målen i RUS är: Stark konkurrenskraft, Hög och jämlik livskvalitet och God resurseffektivitet och genomförandet av RUS sker inom tio prioriterade områden. Denna rapport följer upp hur det går med de övergripande målen men också hur arbetet fortgår i de tio prioriterade områdena. Syftet med uppföljningen är att beskriva läget i länet och ge en riktning kring vad som behövs göras under kommande år med syfte att nå målen i RUS.

Utvecklingen av effektmålen och arbetet inom de tio prioriterade områdena följer i stor utsträckning konjunktur- och omvärldsläget. Även om vissa effektmål rör sig i rätt riktning bedöms endast ett av de tre övergripande målen, stark konkurrenskraft, ha möjlighet att infrias till år 2030. Samtidigt är omvärldsfaktorerna föränderliga och trots att det endast är fem år kvar är det svårt att förutse hur utvecklingen kommer att se ut. Arbetet fortsätter dock i verksamheterna, där många initiativ genomförs i samverkan med olika aktörer. Men det ekonomiska läget har påverkat förutsättningarna och det gäller att hålla i arbetet, även när framtiden är osäker.

Generellt sett visar uppföljningen av de prioriterade områdena en blandad utveckling. Inom vissa områden syns framsteg, till exempel genom ökad samverkan inom näringsliv, innovation och utbildning. Men det finns också tydliga utmaningar särskilt kopplade till kortsiktiga finansieringsvillkor, regelverk och begränsad samordning. Målen om hög och jämlik livskvalitet samt god resurseffektivitet ser i nuläget ut att bli svåra att nå till år 2030. Indikatorer visar bland annat på försämrad självskattad hälsa, minskat valdeltagande samt en utveckling inom klimat och energi som trots vissa framsteg går för långsamt för att nå uppsatta mål.

Även om detta är en övergripande uppföljning finns det stora skillnader mellan kommuner och mellan olika grupper av individer. Det innebär att indikatorer som ser positiva ut på en övergripande nivå ofta döljer en ojämn geografisk och social fördelning. Det finns geografiska områden med särskilda utmaningar som berör flera av de tio prioriterade områdena, det regionala utvecklingsarbetet bör därför i högre grad bli platsbaserat.

Uppföljningen av RUS:ens indikatorer och prioriterade områden visar att länet har områden där det finns gap mellan nuläge och önskvärt läge, områden där betydande förflyttningar behöver genomföras för att säkerställa att målen ska kunna nås i den regionala utvecklingsstrategin. De fyra särskilda utmaningsområdena är: *inkludering, barn och unga, grön omställning* och *kompetensförsörjning*, fortsatt arbete bör därför koncentreras till att:

- Riva hinder för utsatta grupper för att minska utanförskapet på arbetsmarknaden.
- Stärka lokalt agerande och gemensamt lärande mellan olika samhällsaktörer för att barn och unga ska få bra förutsättningar att leva ett gott liv.
- Utveckla innovationer för en grön omställning.
- Öka implementeringen av kända lösningar för en snabbare grön omställning.
- Utveckla stödstrukturer för strategiskt arbete med kompetensförsörjning.

1. Inledning

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) är en vägvisare och stakar ut banan för det regionala utvecklingsarbetet. RUS ger en samsyn kring vad som bör genomföras och ska ses som en gemensam och bred strategi för länets utveckling. Strategin hanterar gemensamma långsiktiga utmaningar där olika aktörer behöver arbeta gemensamt för att skapa bästa möjliga framtid för de som bor och verkar i vårt län.

Den regionala utvecklingsstrategin ingår som en länk i en kedja av styr- och policydokument i flera nivåer, från de globala hållbarhetsmålen och Agenda 2030 till policydokument och verksamhetsplaner på lokal nivå.

De övergripande målen i RUS är: Stark konkurrenskraft, Hög och jämlik livskvalitet och God resurseffektivitet. Genomförandet av RUS sker inom tio prioriterade områden¹. Denna rapport följer upp hur det går med de övergripande målen men också hur arbetet fortgår i de tio prioriterade områdena.

Uppföljningen ska ses som en del av genomförandet och ligger till grund för kommande arbete. Syftet med uppföljningen är att beskriva läget i länet och ge en riktning kring vad som behövs göras under kommande år med syfte att nå målen i RUS.

Första delen i rapporten beskriver olika omvärldsfaktorer som direkt eller indirekt har en påverkan på det regionala utvecklingsarbetet och därmed också på möjligheten att nå målen i RUS. Den andra delen följer upp de övergripande målen och den tredje delen beskriver arbetet inom de tio prioriterade områdena. Den fjärde och sista delen beskriver identifierade områden som ska påverka och prägla det regionala utvecklingsarbetet framöver.

Hur har vi arbetat med årets uppföljning?

Årets uppföljning beskriver hur det går för det geografiska området Örebro län. Uppföljningen har skett genom en process som kombinerar både kvalitativ och kvantitativt material. Indikatorerna i RUS² har följts upp och pågående utvecklingsarbete har samlats in via enkäter till medarbetare på Region Örebro län och till olika regionala nätverk. Detta har kompletterats med en beskrivning om hur omvärldens trender och händelser påverkar möjligheterna för det regionala utvecklingsarbetet.

¹ RUS:ens tio prioriterade områden:

Näringsliv och entreprenörskap, Innovationskraft och specialisering, Kunskapslyft och utbildning, Kompetensförsörjning och matchning, Social sammanhållning och demokrati, Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård, Klimat, miljö och energi, Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer, Transporter och infrastruktur, Upplevelser och evenemang

² Länk: [Microsoft Power BI](#)

2. Omvärlden

De större trender som nämns i RUS återkommer i andra trend- och omvärldsanalyser, och inkluderar fem spänningsfält på global, regional och lokal nivå:

- Demografi
- Globalisering
- Grön omställning
- Värderingar
- Teknikutveckling

Dessa trender innebär stora och långvariga förändringar med djupgående inverkan på samhället, inklusive näringsliv, politik, kultur, ekonomi och enskildas liv.

Till exempel leder minskad befolkningstillväxt till en åldrande befolkning och ökade geopolitiska spänningar påverkar ekonomi, arbetsmarknad och samhällsstrukturer, vilket potentiellt kan leda till social oro och konflikter. Klimatförändringar och förlust av biologisk mångfald kräver internationellt samarbete och kraftfullare åtgärder. Teknologiska förändringar, inklusive framväxten av artificiell intelligens och automatisering, förändrar landskapet på arbetsmarknaden och skapar både möjligheter och utmaningar för den regionala utvecklingen. Svenska värderingar såsom självförverkligande och jämställdhet står i kontrast till ökad polarisering kring identitetsfrågor som kan påverka samhällsutvecklingen.

Det innebär att också Örebro län står inför olika samhällsförändringar som påverkar utvecklingen på flera plan. Befolkningen i länet som helhet förväntas enligt SCBs befolkningsframskrivning att öka fram till 2070. Men det ser väldigt olika ut på kommunal nivå där främst kommuner nära Örebro eller som har en större centralort förväntas öka, medan andra kommuner förväntas få en minskad befolkning över tid. Åldersfördelningen i länet kommer också att förändras och andelen 65 år och äldre kommer att öka, redan år 2030 beräknas andelen befolkning över 65 år ökat med en procentenhet och gruppen kommer fortsätta öka över tid. Antalet äldre över 80 år beräknas enligt nuvarande befolkningsframskrivning öka med 5000 individer till år 2030 och med över 18 000 individer fram till 2070. Även här ser det väldigt olika ut i respektive kommun.

En åldrande befolkning innebär också att fler kommuner än idag kommer ha en demografisk försörjningskvot över 1 redan vid år 2030. De vill säga det finns fler personer i yngre eller äldre åldrar än personer i arbetsför ålder. Det finns också ett jämställdhetsperspektiv på frågan då andelen äldre 80 år och över till större del består av kvinnor än män. Den demografiska utvecklingen kommer påverka och påverkar redan idag områden som kompetensförsörjning och hälso- och sjukvård. Men det kommer krävas ett ännu större gemensamt arbete för att kunna nå målen i RUS.

Det ekonomiska läget är också fortsatt pressat även om inflationen och räntorna sjönk under år 2024 så var konsumtionen låg. I takt med de fallande räntorna beräknas dock investeringar och hushållens konsumtionen öka under år 2025 och även om den svenska ekonomin fortfarande är svag så är förväntningarna att en återhämtning kommer att ske under de närmsta åren. Men samtidigt är osäkerheter kopplat till geo - och handelspolitik stor vilket kommer ha en dämpande effekt på den ekonomiska återhämtningen. Till stor del beror det på att företag i tider av osäkerhet tenderar att senarelägga investeringar och anställningsbeslut, vilket också kommer påverka arbetslösheten.

Skullnader i levnadsvillkor blir också alltmer påtagliga i länet, och särskilda satsningar mot socioekonomiskt utsatta grupper rörande utbildning, sysselsättning och hälsa behövs för att minska klyftorna. Det råder också brist på kompetens inom vissa sektorer vilket riskerar att dämpa utveckling och tillväxt i näringslivet men också offentlig sektor drabbas. Samtidigt blir balansen mellan statlig styrning och regionalt självstyre avgörande för hur välfärden organiseras. Nationella diskussioner och förändringar kring frågan om ökad centralisering kontra lokalt styre kan komma att påverka utvecklingen av exempelvis hälso- och sjukvård och utbildning. En utveckling som också kommer att påverka det regionala utvecklingsarbetet.

Under senaste året har en rad olika utredningar kring det regionala uppdraget initierats av regeringen. Det är högst troligt att var och en av dessa utredningar kommer påverka verksamheten, det är däremot svårt att säga vad den sammantagna påverkan är. De olika utredningarna ligger också i olika fas, en del är klara med färdiga förslag och några är under arbete. Det gäller till exempel de pågående utredningarna kring den regionala utvecklingspolitiken och landsbygdspolitik (SVESAM) och utredningen om förstatligande av hälso- och sjukvården (Dir. 2023:73). Utredningen om en ändamålsenlig hantering av EU-fonder (SOU 2024:22) har till exempel resulterat i att Strukturfondspartnerskapet fått ett förändrat ansvar från en beslutande till rådgivande roll i arbetet med regional- och socialfonderna.

Det är därför sannolikt att det regionala arbetet kommer att förändras de närmsta åren och det är sannolikt att det kommer innebära en viss centralisering av det regionala utvecklingsuppdraget in mot statliga myndigheter. Det nationella och internationella fokuset mot försvar, kris och beredskap medför också en minskad uppmärksamhet emot det konventionella regionala utvecklingsuppdraget, där beredskapsfrågor och civilförsvar har fått ökad prioritet. Det kan innebära att olika regionala satsningar på att stärka robustheten i samhällsviktig infrastruktur och trygghet. Men det skapar också incitament för staten att flytta sitt fokus; från att stärka lokal och regional nivå i bred allmän mening (regionernas ansvar), till att rusta och säkerställa en lokal och regional överlevnadsförmåga (kommunernas, länsstyrelsernas och de nationella myndigheternas ansvar). Det regionala utvecklingsansvaret och frågan kring den regionala överlevnadsförmågan innehåller i stora delar samma frågeområden: näringslivet, transporterna, energifrågorna, hälso- och sjukvård, offentlig service etc. Följderna kan komma att innebära att det regionala utvecklingsuppdraget i framtiden kommer behöva anpassa sig mer till de premisser som sätts utifrån ett kris- och beredskapsperspektiv.

På gång på EU nivå

EUs tillväxtstrategi – den europeiska gröna given³ som ska bidra till att göra EU koldioxidneutral innan 2050 har, på grund av det förändrade ekonomiska och geopolitiska läget, under de senaste åren skiftat mot ett allt starkare fokus på EU:s konkurrenskraft. Den gröna omställningen ses fortsatt som en viktig del, men hållbarhet är inte längre det självklara övergripande målet. Trots det är EU den största globala aktören inom miljö- och klimatlagstiftning, där fokus nu är på genomförandet av de olika lagstiftningarna vilket får direkt påverkan på kommunal och regional nivå.

³ Den europeiska gröna given https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:b828d165-1c22-11ea-8c1f-01aa75ed71a1.0007.02/DOC_1&format=PDF

De senaste årens turbulens inom hälsoområdet, handelsområdet och de geopolitiska spänningarna i omvärlden har krävt ett tydligare samarbete mellan länder för att EU ska kunna vara en tydlig global aktör. Detta innebär konsekvenser för hur EU arbetar och vilka frågor som EU gemensamt beslutar om.

Under 2025 är följande frågor på EU-nivå särskilt relevanta att följa utifrån ett kommunalt och regionalt perspektiv:

Den framtida sammanhållningspolitiken – Under våren 2025 föreslog EU-kommissionen en ny mångårig budgetram för åren 2028 – 2034. Dialogen är påbörjad gällande en ny utformning av sammanhållningspolitiken som tyder på omfattande förändringar gällande fonderna av störst relevans för det regionala utvecklingsuppdraget, europeiska regionala utvecklingsfonden och Europeiska socialfonden. Ett exempel är förslaget om ”en plan per land” som innefattar samtliga politikområden där finansiering är delegerad till medlemsländerna. Detta innebär i sin tur att arbetet tydligare kommer att kopplas till nationella reformer. Det är bara ett i mängden av förslag om den förändrade roll och omfattning som sammanhållningspolitiken kan komma att få efter 2027 och därför deltar Region Örebro län som en aktiv part i diskussionerna och gör inspel utifrån ett Östra Mellansverigeperspektiv i den pågående debatten.

EU:s svar på USA:s handelsbegränsningar – EU är beroende av frihandel, där USAs nya inriktning med införande av tullar kraftigt begränsar EUs internationella arbete. Hur EU svarar mot en omvärld med logistikhinder och handelstullar är för tidigt att uttala sig om, men 2025 kommer med all sannolikhet att präglas av detta, vilket har en direkt påverkan på regionala utvecklingsprocesser.

Rysslands hot mot EU – Att USA också indikerar på ett minskat intresse i NATO, skapar behov av ett stärkt försvar på EU-nivå. Under året kommer EU att genomföra olika försvarsintensiva satsningar, främst genom programmet ”rearm EU”. Vilket sannolikt kommer påverka industrin i länet.

Ny kommission, nya områden – Då EU har en ny kommission på plats har flera nya områden initierats som har en direkt påverkan på regioner. Ökat gemensamt fokus på välfärd, energi, bostad och beredskap är exempel på politikområden där EUs ”kompetens” utvidgats och som får direkt konsekvens på det regionala utvecklingsuppdraget.

Aktuella omvärldsutmaningar beskrivna i detta kapitel påverkar regionalpolitiken. Situationen i omvärlden har skapat ett behov av mer gemensamma insatser på EU-nivå, samt ett behov av mer nationell styrning, vilket innebär att regioner och kommuner behöver arbeta för att tydliggöra ett EU byggt på subsidiaritetsprincipen, flernivåstyre och territoriell sammanhållning.

Det krävs därför ett samordnat arbetssätt för att möta dessa olika omvärldsfaktorer och därmed främja en hållbar och inkluderande regional utveckling. Detta kan innebära ett arbete för att främja demokratisk delaktighet, stödja innovation och livslångt lärande, investera i hållbar infrastruktur och stödja samarbete mellan olika sektorer och aktörer.

Genom att aktivt ta hänsyn till och adressera de omvärldsfaktorer som beskrivs i kapitlet kan det regionala utvecklingsarbetet anpassas med syfte att främja en hållbar och inkluderande utveckling för alla invånare i länet.

3. Övergripande mål med effektmål

För att de övergripande målen kring länets utveckling (stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet och god resurseffektivitet) ska uppfyllas så finns en rad olika effektmål som är kopplade till de övergripande målen. Nedan följer en genomgång av dessa effektmål med bedömning kring om målen kommer att kunna uppfyllas till år 2030.

Grön färg betyder att utvecklingen går åt rätt håll med möjlighet att nå målet till 2030, gul färg betyder att utvecklingen går åt rätt håll, men för långsamt. Röd färg betyder att utvecklingen går åt fel håll eller står stilla. Varje effektmål är kopplade till en eller två indikatorer (se beskrivning i RUS) och färgkodningen på effektmålen beror på hur dessa indikatorer har utvecklats. För en mer detaljerad redovisning av indikatorerna hänvisas till den digitala redovisningen av indikatorerna kopplade till RUS⁴.

Stark konkurrenskraft

Det övergripande målet stark konkurrenskraft följs upp med hjälp av följande effektmål.

Figur 1: Effektmål för det övergripande målet stark konkurrenskraft

Ovan ses de olika effektmål som är kopplade till det övergripande målet stark konkurrenskraft. Fyra av målen bedöms kunna uppfyllas till år 2030 och fyra bedöms inte kunna uppfyllas till år 2030. Till exempel sjunker andelen nystartade företag och antalet konkurser per 1000 företag var lika stor som föregående år. Men indikatorerna är konjunkturkänsliga och framtida utveckling beror till stor del hur olika omvärldsfaktorer utvecklas över tid. Därför bedöms det övergripande målet vara möjligt att uppfyllas till år 2030.

⁴ [Microsoft Power BI](#)

Hög och jämlik livskvalitet

Det övergripande målet hög och jämlik livskvalitet följs upp via nedanstående effektmål.

Figur 2: Effektmål för det övergripande målet hög och jämlik livskvalitet

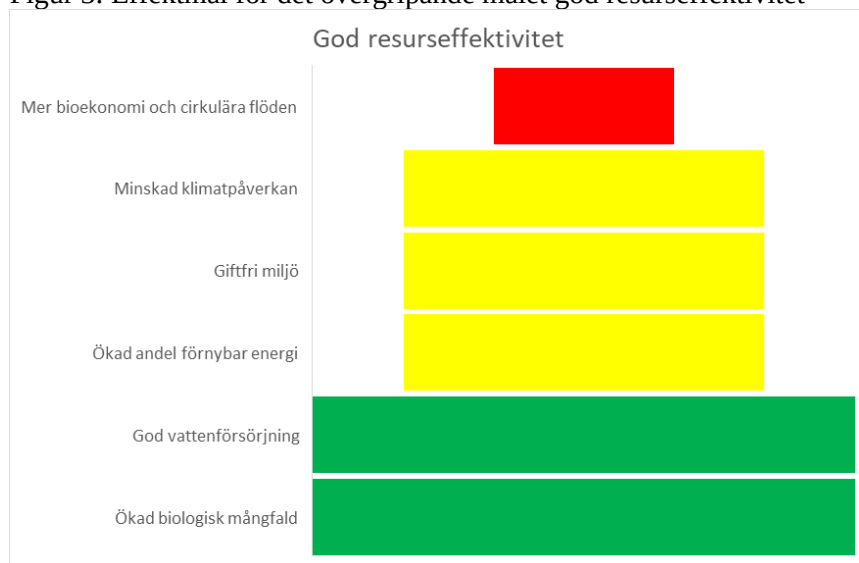

Fyra av målen bedöms vara röda, de vill säga med nuvarande utveckling kommer inte målen att uppfyllas till år 2030, två av målen bedöms vara gula. Bland annat har valdeltagandet i riksdags- region- och kommunval gått ned, och andelen med ett högt självskattat hälsotillstånd har sjunkit, både hos ungdomar och hos vuxna. I nuvarande takt bedöms inte detta övergripande mål kunna uppfyllas till år 2030.

God resurseffektivitet

Det övergripande målet god resurseffektivitet följs upp med hjälp av följande effektmål.

Figur 3: Effektmål för det övergripande målet god resurseffektivitet

Ett av målen bedöms vara röd där framförallt andel återvunnit avfall har varit mer eller mindre oförändrad de senaste åren och ingen av kommunerna i länet når målvärdet på 60 procent. Tre av målen bedöms vara gula det vill säga bedömningen är att utvecklingen går åt rätt håll men för långsamt för att målen ska kunna nås till år 2030. Till exempel visar den senaste tillgängliga statistiken att utsläppen av växthusgaser minskar på länsnivå men att utvecklingen går för långsamt. Två mål bedöms vara gröna, gällande ökad biologisk mångfald så beror detta på att indikatorerna kopplat till detta mål ökar med några tiondels procentenheter. Totalt så bedöms dock inte det övergripande målet god resurseffektivitet kunna uppfyllas till år 2030.

4. De tio prioriterade områdena

Nedan följer en genomgång av de tio prioriterade områdena som länkas till effektmålen. Uppföljningen baseras på utvecklingen av de indikatorer som tillhör effektmålen och de enkätundersökningar med tillhörande workshops som gjorts med regionala nätverk inom olika områden⁵. Genomgången baseras också på den enkät som gått ut till medarbetare och chefer på regional utveckling kring hur de arbetar med de prioriterade områdena. För ytterligare fördjupning angående indikatorernas utveckling se länk: [Microsoft Power BI](#)

Näringsliv och entreprenörskap

Andelen nystartade företag följer en nedåtgående trend efter pandemin, både nationellt och i länet. Däremot ökade antalet företagsetableringar något från 2022 till 2023 och indikatorerna för andel utlandsägda företag och internationaliseringsgrad ökade något från 2021 till 2023. De senaste siffrorna visar att antalet konkurser står relativt still mellan åren 2023 och 2024. Samtidigt har nätverk som till exempel Business region Örebro (BRO) arbetat med att etablera och utveckla arbetet med att stärka samverkan mellan företag, kommuner och andra aktörer, stöttat företagsutveckling och attraherat nya etableringar. Det finns dock vissa hinder där projektmedel och osäker finansiering av arbetet gör att det är svårt att arbeta långsiktigt men också att den administrativa bördan blir hög på grund av komplicerade regelverk, vilket upplevs leda till fördröjningar eller göra det svårt att genomföra viktiga initiativ.

Innovationskraft och specialisering

Indikatorn för kunskapsintensiva företag har en svag uppåtgående trend i länet. Fortsätter trenden är det sannolikt att målet om minst 20 procent personal med minst treårig högskoleutbildning i privat företagssektor kommer att nås till år 2030. Investeringar i Forskning och utveckling har också ökat i länet främst inom privata företag. Även här pågår arbete med att stödja innovationer och utveckling och stärka samverkan mellan olika aktörer. I innovationssystemet har nya verksamheter (IUC och RÖIAB) tillkommit vilket på sikt kommer att ge effekt på innovationsarbetet i länet. Det finns också ett väl utvecklat arbete kopplat till civilsamhället där det har skapats olika mötesplatser och för att öka och stärka förutsättningarna för civilsamhället att vara delaktiga i olika EU-projekt. Det har också påbörjats ett arbete med att kartlägga stödstrukturer för social innovation, sociala företag och föreningsliv. Samtidigt upplevs utvecklingsarbetet hindras av ett komplicerat regelsystem, osäkerheter kring

⁵ Nätverk som deltagit i arbetet: Business region Örebro, Chefsgrupp folkhälsa, Chefsgrupp för skola, utbildning och kompetensförsörjning, Chefsgrupp social välfärd samt vård och omsorg, Fokusgrupp cirkularitet, Fokusgrupp Energisystem, Forum för fysisk planering, Läns IT-gruppen, Partnerskapet för sociala innovationer, Regional beredningsgrupp till regionala chefssamverkansgruppen för verksamhetsområdet trafik och infrastruktur, Regionala turismutvecklingsgruppen, REKO

hur offentliga aktörer ska samverka med civilsamhället och kortsiktiga finansieringsmöjligheter.

Kunskapslyft och utbildning

En större andel av befolkningen har en eftergymnasial utbildning men glappet mellan kvinnor och män fortsätter att öka. Övergången till högre studier ligger på samma nivå som föregående år men även där ses en stor skillnad mellan kvinnor och män, där kvinnor i högre grad har en eftergymnasial utbildning och också tenderar att fortsätta sina studier på högskola eller universitet. Arbetet i de regionala nätverken har stärkts och tydliggjorts under året vilket har gett en positiv effekt i och med att dialogen kring skolrelaterade frågor har blivit tydligare. Arbetet har också kopplats ihop med målen kring att skapa goda livsvillkor genom att nätverken arbetat med tidiga, främjande, förebyggande och individinriktade insatser för att fler barn och unga ska kunna få möjlighet att fullgöra sin utbildning. Samtidigt är det svårt att prioritera samverkansprojekt eftersom inblandade verksamheter har begränsade resurser och har fullt upp med att klara det dagliga arbetet. Det finns också behov att lägga mer tid på analys och reflektion för att på så sätt skapa en gemensam förståelse kring vad som påverkar till exempel måluppfyllelsen i skolan.

Kompetensförsörjning och matchning

Utvärderingen av handlingsplanen för kompetensförsörjning 2020–2024 visar att det skett förbättringar inom kompetensförsörjningsarbetet, särskilt när det gäller utbildningsutbud som nu bättre matchar arbetsmarknadens behov och ökad samverkan mellan utbildningsaktörer och arbetsliv. Ett arbete med att starta ett regionalt kompetensförsörjningsråd har också påbörjats. Tillsammans med civilsamhället pågår även arbeten riktade mot grupper som idag står utanför arbetsmarknaden till exempel unga som varken arbetar eller studerar (UVAS). Samtidigt är finansieringen kortsiktig då det sker genom olika typer bidrag, som ibland inte heller är anpassade till civilsamhällets möjligheter. En annan svårighet är att arbetsmarknaden hela tiden rör på sig och det blir då en utmaning att starta upp utbildningar i tid för att kunna täcka arbetsgivarnas behov. När väl utbildningen är på plats finns det också svårigheter kopplade till att en del sökande inte har tillräckliga språkkunskaper i svenska samt att få till en gemensam planering och att dela personal mellan olika kommuner i länet.

Social sammanhållning och demokrati

Andelen barn i årskurs nio som känner tillit till andra människor har sjunkit sedan senaste mätningen och den sjunker som mest hos flickor vilket gör att skillnaderna mellan könen gällande tillit har ökat. Hos vuxna finns ingen skillnad mellan könen men tilliten sjunker mest i grupper med förgymnasial utbildning. Valdeltagandet i senaste valet sjönk i både kommun, region och riksdagsval, men ökade något i EU-valet 2019. Tillsammans kan dessa trender innebära en minskad social sammanhållning men arbetet med att stärka civilsamhälle och medborgare pågår.

Bland annat genom att skapa olika former av mötesplatser och gemensamt arbete kopplat till olika samhällsfrågor, biblioteksutveckling, finansiering av kulturområden och utbyggnaden av digital infrastruktur vilket sammantaget syftar till att öka inkluderingen i samhället. Här finns olika utmaningar bland annat att bolag som beviljats stöd för fiberutbyggnad har inte bygger ut eller att det blir en bristfällig utbyggnad, men också som en ovana från båda håll kring samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhället, och att olika typer av finansieringsmöjligheter har begränsats vilket gör att det blir svårt att arbeta långsiktigt.

Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård

Under pandemin ökade innevånarnas förtroende för hälso- och sjukvården för att sedan sjunka, den senaste mätningen visar dock att förtroendet har ökat och ligger nära nivåerna som sågs under pandemin. Mätningen kring tillgänglighet inom vården visar dock på en minskning, där andel medicinska bedömningar i primärvård inom tre dagar har en nedåtgående trend. Det självskattade hälsotillståndet har också sjunkit hos ungdomar och vuxna. Det pågår dock flertalet arbeten och samarbetsformer har utvecklats på flera arenor. I det arbetet har det också skett perspektivförändringar för att bemöta utmaningarna beskrivna ovan, där till exempel ett ökat fokus på folkhälsoarbetet och hälsa/välbefinnande är viktigt men också omställning mot ett mer förebyggande arbete inom skola, socialtjänst och hälso- och sjukvården.

Folkhälsoteamens arbeten ses här som särskilt viktiga inom kommunerna och ett flertal olika överenskommelser har tagits fram och beslutats under året. Utmaningarna i arbetet är dock att sämre ekonomiska förutsättningar gör att det blir svårt att hålla i samverkansarbetet och det är olika typer av styrning -och ledningsperspektiv som gör att det tar tid att få till en ökad samverkan mellan olika verksamheter och organisationer.

Klimat miljö och energi

I den senaste statistiken över utsläpp av växthusgaser som sträcker sig fram till 2022 finns en del oklarheter för åren 2018–2021 kopplat till industri och avfallshantering. Beräkningar visar att utsläppen minskade i länet med 8 procent från 2021 till 2022 och med 15 procent från 2017 till 2022. Utvecklingen går dock för långsamt för att målet 2030 ska kunna nås. Bioekonomins andel av BRP har långsamt ökat från 2018 till 2021 men ökningstakten är också där för långsam för att målet ska kunna nås.

Samtidigt sker både dialog och arbete alltmer tillsammans mellan olika aktörer, vilket är en förutsättning för ökat arbete inom dessa områden och även om det går långsamt så finns mer driv och kunskap till exempel kring arbetsområdet cirkularitet.

Investeringar i sol- och vindenergi, både inom näringsliv och hushåll, ökar i länet och arbetet med olika typer av energieffektivisering pågår. Det beror delvis på att de ökade elpriserna har lett till en ökad medvetenheten kring energieffektivisering, energiplanering och utbyggnad av sol- och vind produktion. Arbetet behöver dock intensifieras och öka om målen ska nås, Men det är samtidigt komplexa frågor som

kräver förändrade arbetssätt, enklare regelverk, nya former av samarbeten och nya plattformar för att hitta lösningar och nya rutiner. Det gäller också energiförsörjnings frågan där det gäller att få elnätscapacitet till rätt platser i rätt tid.

Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer

Två kommuner i länet har en bostadsmarknad i balans vilket är ett oförändrat antal jämfört föregående mätning, två kommuner har ett överskott och övriga kommuner i länet rapporterade ett underskott av bostäder. Det innebär att drygt 18 procent av kommunerna i länet har en bostadsmarknad i balans (vilket berör drygt 10 procent av länets invånare). Det pågår ett arbete för att öka samverkan mellan kommuner gällande samhällsplaneringsfrågor och strategiska samtal kopplat till infrastruktur och transporter och ett flertal kommuner har eller håller också på att ta fram nya översiktsplaner. Länsstyrelsen har också skapat ett nätverk för gestaltad livsmiljö som delvis rör samhällsplaneringsfrågor. Det finns dock en del arbete kvar kring att reda ut vem som har ansvar och mandat i olika frågor, då frågan kring bostadsbyggandet och attraktiva miljöer till stor del är ett kommunalt ansvar, vilket gör den regionala rollen otydlig.

Transporter och infrastruktur

Länet har stärkt sin roll som nod i transport och infrastrukturens systemet och det får till effekt att det blir lättare för till exempel nyetableringar av företag i länet. Arbetet med målen i länstransportplanen innebär också att länet utvecklas i rätt riktning, där bland annat strukturbilderna i den regionala utvecklingsplanen är ett viktigt underlag för prioriteringar. Arbetet med Oslo-Stockholm fortgår och satsningar kring godsstråk genom Bergslagen har initierats. Arbetet med citylinjen pågår och det har skett en ökning av resande på denna linje, samtidigt har också närtrafiken utvecklats för att underlätta resande för boende på landsbygden. Det finns dock utmaningar då omvärldsläget påverkar byggkostnader, både för bostäder och infrastruktur samt att, framförallt mindre kommuner, ha svårt med kompetensförsörjningen inom samhällsplaneringsområdet. De ekonomiska utmaningarna kopplat till kollektivtrafiken hämmar också utvecklingen och gjort den mindre konkurrenskraftig gentemot transport med bil, beroende på att bil som transportform har blivit allt billigare under de senaste åren.

Upplevelser och evenemang

Antal gästnätter föll kraftigt år 2020 till följd av restriktionerna kring pandemin. Under 2022 återhämtade sig dock resandet och det totala antalet gästnätter har sedan dess nästan varit i nivå med åren före pandemin. Det har skett en utveckling av närtrafiken som nu mer även inkluderar olika besöksmål, vilket innebär att det finns hållbara och mer tillgängliga alternativ. Ett nytt digitalt verktyg har också introducerats vilket främjar företags digitala närvaro, samverkan, försäljning och innovation.

Det finns ett stort utbud av olika möten och insatser inom området, det är positivt men det gör också att det kan vara svårt att få tid att engagera sig och kommuner och företag behöver prioritera vad de ska delta i.

5. Områden där Örebro län har särskilda utmaningar

Inkludering

Nuläget i relation till det önskvärda läget

Alla människor ska känna tillit, trygghet och tillhörighet. De ska kunna påverka sin livsmiljö, forma sina liv och bidra till samhället. I Örebro län finns dock stora socioekonomiska skillnader mellan olika grupper och områden som leder till ojämlika livsvillkor. Utrikesfödda har lägre sysselsättningsgrad och det finns ett stort antal unga vuxna i länet som varken arbetar eller studerar.

Även om till exempel utbildningsnivån och sysselsättningsgraden ökar bland befolkningen i stort så finns det grupper som halkar efter. Ojämlikheten ökar också när det gäller livsvillkor, en trend som har pågått under flera år och som syns både inom och emellan olika kommuner. Personer med sämre livsvillkor, såsom lägre utbildningsnivå, sämre ekonomi och arbetslöshet, har generellt sämre hälsa och livsförutsättningar. Skillnaderna i hälsa mellan könen har ökat i alla åldersgrupper samtidigt som antalet barn och unga som känner låg tillit till vuxna och samhället ökar. Dessa grupper känner sig alltmer utanför och har svårt att känna sig delaktiga i samhället. Den ökande känslan av osäkerhet i samhället förvärras av de senaste kriserna och osäkra omvärldsläge⁶, vilket särskilt drabbar dem som redan befinner sig i utsatta grupper.

Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Det finns ett ökat fokus på förebyggande och främjande åtgärder för att möta framtida hälso- och välfärdsutmaningar. Inom områden som nära vård, omställningen till en ny socialtjänstlag och psykisk hälsa betonas särskilt betydelsen av hälsofrämjande och förebyggande åtgärder och det finns en ökad insikt i att olika aktörer behöver samverka mer, arbeta mer förebyggande och med tidiga insatser.

Det har resulterat i att det fler aktörer är med i samverkan kring barn och unga och att arbetet för att stödja utsatta gruppers övergång från studier till arbete har ökat. Förutsättningarna för unga att göra utbildnings- och yrkesval har förbättrats som en följd av ökad insikt och samverkan om behovet av tidiga och skräddarsydda insatser för att stödja utsatta grupper. På sikt kommer detta att förbättra ungas livsvillkor. Samverkan kring regionala yrkesutbildningar har utökats. Det finns också möjlighet för olika kombinationsutbildningar och inom området social sammanhållning och demokrati har organisationer inom Partnerskapet för sociala innovationer stärkt sitt samarbete. Det pågår även arbete riktade mot grupper som idag står utanför arbetsmarknaden, till exempel unga som varken arbetar eller studerar (UVAS).

Eftersom länet har stärkt sin roll som nod i transport och infrastrukturen underlättas nyetableringar av företag och arbetet med city-linjen har gett en ökning av resande, samtidigt som närtrafiken utvecklats för att underlätta resande för boende på

⁶ bland annat pandemin, lågkonjunktur och geopolitisk instabilitet

landsbygden. Utveckling av länets biblioteksverksamhet, finansiering av kulturområden och utbyggnaden av digital infrastruktur pågår vilket också ökar inkluderingen i samhället. Men arbetet behöver fortsätta att utvecklas för att kunna skapa den långsiktighet som behövs för att insatserna ska få önskad effekt.

Barn och unga

Nuläget i relation till det önskvärda läget

Alla barn och unga ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla ska klara sin skolgång. Trots att andel barn i ekonomiskt utsatta familjer⁷ i Örebro län sjönk jämfört med året innan är andelen högre jämfört med riket. Det finns även utmaningar kopplat till barn och ungas psykiska hälsa och framtidstro samt med måluppfyllelsen i skolan.

Örebro län har länge haft en låg måluppfyllelse i grund- och gymnasieskolan i nationella jämförelser och färre ungdomar än i riket når behörighet till gymnasieskolan. Vid sidan av undervisning i skolan har fritid, uppväxtvillkor, segregation och föräldrarnas socioekonomiska situation stor betydelse för utveckling av kunskaper och kompetenser. Psykisk hälsa är en viktig faktor för möjligheten att klara av skolan. Flickor uppgår i lägre grad än pojkar att de mår bra och fler barn än riksgenomsnittet lever i ekonomiskt utsatta hushåll.

Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Barn och ungas måluppfyllelse i skolan har nu blivit en fråga som involverar många aktörer. Arbetet i nätverken har stärkts och tydliggjorts under året vilket har gett en positiv effekt i och med att dialogen kring skolrelaterade frågor har blivit tydligare. Arbetet har också kopplats ihop med målen kring att skapa goda livsvillkor genom att nätverken arbetat med tidiga, främjande, förebyggande och individinriktade insatser för att fler barn och unga ska kunna få möjlighet att fullgöra sin utbildning. Under 2024 startades också en kraftsamling som genom att stödja och koppla samman olika verksamheters arbete syftar mot att förbättra villkoren för barn och unga i länet. Bland annat har olika utlysningar gjort det möjligt för olika aktörer att ansöka och bedriva mindre pilotprojekt. Även arbetet inom området inkludering ovan påverkar området barn och unga och många delar inom till exempel kulturområdet riktar sig till just barn och unga.

Fokus på förebyggande och tidiga insatser inte minst riktat mot gruppen barn och unga är också något som utvecklats eller som håller på att utvecklas, till exempel inom området för omställning till en ny socialtjänstlag, arbetet med unga som varken arbetar eller studerar (UVAS) och inom området kring psykisk hälsa. Flera olika överenskommelser (till exempel inom folkhälsa och hälso- och sjukvård i hemmet) har också beslutats under år 2024. Även här behöver arbetet utvecklas och skapa den långsiktighet som behövs för att kunna uppnå önskade effekter.

⁷ När ett hushålls årliga inkomst är lägre än 60 procent av medianvärdet för alla hushåll i Sverige räknas det som låg ekonomisk standard. Att leva med låg ekonomisk standard är inte detsamma som att vara fattig, utan kan snarare indikera om någon är i riskzonen för fattigdom. Källa: SCB

Grön omställning

Nuläget i relation till det önskvärda läget

Örebro län ska ha en konkurrenskraftig, cirkulär samt klimat- och miljömässigt hållbar ekonomi. Utsläppen av växthusgaser minskar för långsamt och länets hållbara kraftförsörjning behöver säkras. Företagens konkurrenskraft avgörs alltmer av deras förmåga till omställning genom införande av ny teknik och nya arbetssätt.

Effekterna av klimatförändringarna har accelererat de senaste åren. Dessa är globala problem, men åtgärderna behöver genomföras även nationellt, regionalt och lokalt. Det regionala näringslivet spelar här en viktig roll. Åtta av tio företag anser att grön omställning är en viktig förutsättning för att vara konkurrenskraftig och långsiktigt lönsam. Cirkulära affärsmodeller, innovationer och teknikutveckling är delar av lösningen, men främst fokuserar bolagen just nu på energieffektivisering, sol- vindenergi, och elektrifiering – särskilt inom transportnäringen. Arbeta pågår men det behöver fortsätta att öka för att målen ska nås. Men lagar och regler framstår ibland också som hinder för grön omställning och därför är behovet stort att utforma regler och myndighetsprocesser för att underlätta för företag och minimera negativa effekter. Den gröna omställningen i näringslivet ställer också nya krav på länets kompetensförsörjning.

Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Örebro län fokuserar på grön omställning genom en rad olika initiativ för att öka innovation, stärka konkurrenskraften bland länets företag och minska utsläppen. Det handlar om projekt inom energieffektivisering, sol- och vind och att stödja arbetet med energiplanering. Det finns också många olika pågående arbeten cirkulär ekonomi och bioekonomi bland annat i Frövi men även Hasopor, Byggretur och Textilia arbetar med detta. Vilket leder till en ökad medvetenhet kring frågorna. Det finns också ett pågående arbete med att stötta företag för att de ska kunna bli mer hållbara.

Översynen av det regionala innovationsstödssystemet har skapat förutsättningar för ett tydligare arbete utifrån ett systemperspektiv, där det tas ett helhetsgrepp kring alla aktörer i systemet och inte bara enskilda aktörer. Business region Örebro (BRO) arbetar med flera hållbara etableringar, investeringar och finansmöjligheter och arbetet kring industriella symbioser har stärkts under året genom ett strategiskt arbete i att närma sig Svenska nätverket för industriell och urban symbios (SNIUS).

Region Örebro Innovation AB (RÖIAB) och Industrihubben (IUC) har etablerats för att stärka innovationsstöds-systemet och bidrar till nationella och internationella samarbeten inom innovation. Industriella aktörer som IUC och Regenergy Frövi stärker den industriella och urbana symbiosen och Agro Örebro främjar konkurrenskraft inom lantbruks- och livsmedelssektorn. Örebro universitet driver också forskning inom energieffektivitet, växtbaserade proteiner och AI-lösningar i nära samverkan med regionens näringsliv.

Transportsektorn har fått försämrade förutsättningar att nå utsläppsmålen när reduktionsplikten sänkts, stöd till laddinfrastruktur har minskat och olika skattelättnader och skatteavdrag har gjort kollektivtrafiken mindre konkurrenskraftig jämfört med bil. Ökade kostnader och besparingskrav gör att kollektivtrafikens utbud har minskat. Trots detta reser fler med kollektivtrafiken. Ökningen är stor i de färdigställda delarna av Citylinjen i Örebro kommun och i expressbusstråken.

Positivt är också att allt fler aktörer ställer sig bakom projektet Oslo-Sthlm och att lokaliseringsutredningen för Nobelbanan kommer att kunna pekar ut olika stråk för hållbart resande.

Flera av kommunerna i länet håller också på att ta fram eller har nyss tagit fram nya översiktsplaner och det finns också planer för bostadsförsörjning och landsbygdsutveckling. Flera kommuner vill också arbeta med hållbarhet och att förvalta det redan byggda, de vill säga det rivs mindre vilket är bra ur ett hållbarhetsperspektiv.

Höga energipriser, rädsla för energibrist samt ett osäkert säkerhetsläge i omvärlden har gett en högre medvetenhet kring energifrågan. Idag är energisystemen under omvandling med mer väderberoende elproduktion och en ökande energianvändning vilket på sikt kommer att ge stora utmaningar för elsystemet i vårt län och hela östra Mellansverige. I Örebro läns energi- och klimatråd har ett antal företag och kommuner engagerat sig i att arbeta med kommunal energiplanering, och det pågår en dialog med energibolag i syfte att tillsammans undanröja hinder och skapa goda möjligheter för nätutveckling i Örebro län.

Kompetensförsörjning

Nuläget i relation till det önskvärda läget

Örebro län ska ha en väl fungerande kompetensförsörjning och kompetensutveckling som ökar möjligheterna att på ett effektivt sätt möta våra samhällsutmaningar och omställningar i näringslivet och på arbetsmarknaden. I länet råder ett allt större underskott på personer i arbetsför ålder och brist på kompetens, vilket leder till att såväl offentliga som privata arbetsgivare får allt svårare att klara arbetskrafts- och kompetensförsörjningen. Samtidigt finns ett större antal individer⁸ med svag anknytning till arbetsmarknaden.

Kompetensförsörjningen är en av de största samhällsutmaningarna. Det är en komplex fråga och många insatser och samverkan krävs över tid för att hantera utmaningarna. Omställningshastigheten och de ökade kompetensbehoven från många branscher har de senaste åren inneburit att de engagerat sig mer och vill bidra. Kompetensbrist hämmar tillväxt och konkurrenskraft i näringsliv och offentlig sektor i hela länet. Utmaningarna ser olika ut i olika delar av länet och skiljer sig även åt när det gäller städer och landsbygd. Demografiska utmaningar innebär att färre behöver försörja fler vilket skapar utmaningar för framtidens kompetensförsörjning. Många arbetsgivare upplever också svårigheter att rekrytera rätt kompetens, särskilt inom STEM- yrken (Science, Technology, Engineering, and Mathematics).

Arbetsmarknaden har det senaste året påverkats både av lågkonjunktur och inflation, både inom privat och offentlig sektor. Hög arbetslöshet i kombination med arbetsgivares svårigheter att rekrytera tyder på att det finns en matchningsproblematik. Arbetet med att utbilda, vidareutbilda och matcha personer mot behoven på arbetsmarknaden är viktigt både på individnivå och för tillväxten i länet. Möjligheten till distansarbete och tillgång till bredband är andra viktiga faktorer för att stärka individers möjligheter att komma in på arbetsmarknaden men också för att kunna bo och verka på landsbygden så hela länet kan leva.

⁸ Antalet utgörs av individer som har högst förgymnasial utbildning, är födda utanför Europa, har funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga och/eller är äldre, 55–64 år.

Framsteg och utmaningar i det regionala utvecklingsarbetet

Arbetet med att säkerställa tillgången på rätt kompetens har intensifierats under året, särskilt inom den offentliga sektorn och det privata näringslivet. Branscher, arbetsgivare och andra aktörer är mer medvetna om utmaningarna inom kompetensförsörjning och inser att nya arbetssätt krävs. Det finns nu mer ett krav på att skolhuvudmännen ska väga in arbetsmarknadens behov när de planerar och erbjuder utbildning i gymnasieskolan och på Komvux, men också på att arbetet ska ske i samverkan mellan olika aktörer. I länet finns nu mer ett samverkansarbete kring regionala yrkesutbildningar där de involverade parterna kan ta del av goda exempel, testa olika ideer och samverkan med Arbetsförmedlingen har stärkts. Olika kombinationsutbildningar har kommit i gång och det är idag en bättre hantering av dimensioneringen för att undvika lokal konkurrens mellan olika utbildningar. Det är nu mer också fri sökning för olika utbildningar i länet vilket innebär nya möjligheter för individer att söka sig till utbildningar på annan plats än i hemkommunen. Det har också påbörjats ett arbete med att starta upp ett regionalt kompetensförsörjningsråd.

Ett exempel på att säkra framtidens kompetensförsörjning är arbetet för att stärka intresset och kunskapen inom STEM-ämnena (science, technology, engineering, and mathematics) och genom projektet Smart-move ska arbetskraft lockas att flytta till länet och därmed stärka kompetensförsörjningen.

Samverkan för att stödja utsatta grupperns övergång från arbetslöshet till studier och arbete har ökat IUC Industrihubb, ALMI och Teknikcollege har tydligare formerat sig inom kompetensförsörjning. Arbetsgivare har också fått en ökad insikt om sitt eget ansvar för kompetensförsörjningen, till exempel genom att göra kompetensinventeringar. Örebro län arbetar kontinuerligt med att skapa tillgänglighet, service och kulturutbud. Detta förbättrar möjligheterna att både behålla och attrahera ny kompetens till länet.

6. Slutsats

Denna rapport har belyst nuläget i Örebro läns strävan mot en hållbar regional utveckling, enligt vår regionala utvecklingsstrategi (RUS).

Även om arbetet i stora delar går framåt i de tio prioriterade områdena så bedöms inte alla av de tre övergripande målen uppnås till år 2030. Endast det övergripande målet kring stark konkurrenskraft ser ut att kunna infrias. Men om så blir fallet är svårt att säga eftersom det till stor del beror på hur omvärldsläget utvecklar sig fram till 2030.

Uppföljningen av RUS:ens indikatorer och prioriterade områden visar att det finns gap mellan nuläge och önskvärt läge där flera betydande förflyttningar behöver genomföras för att säkerställa målen nås i den regionala utvecklingsstrategin. De fyra särskilda utmaningsområdena är:

- Inkludering
- Barn och unga
- Grön omställning
- Kompetensförsörjning

Utmaningarna är både omfattande och komplexa⁹. Denna komplexitet kräver nya arbetssätt där olika kompetenser, perspektiv och aktörer samarbetar över organisatoriska gränser. Men eftersom skillnaderna inom länet är stora behövs också ett mer platsbaserat arbete som tar mer hänsyn till den lokala kontexten. Det krävs ytterligare fokus på att:

- Riva hinder för utsatta grupper för att minska utanförskapet på arbetsmarknaden.
- Stärka lokalt agerande och gemensamt lärande mellan olika samhällsaktörer för att barn och unga ska få bra förutsättningar att leva ett gott liv.
- Utveckla innovationer för en grön omställning.
- Öka implementeringen av kända lösningar för en snabbare grön omställning.
- Utveckla stödstrukturer för strategiskt arbete med kompetensförsörjning.

Åtgärderna påverkar fler än ett utmaningsområde och förstärker varandra. Genom att till exempel riva hinder för utsatta grupper på arbetsmarknaden minskar inte bara utanförskapet i samhället utan arbetet stärker också länets kompetensförsörjning och ökar inkluderingen i arbetslivet. Genom att stärka lokalt agerande och gemensamt lärande mellan olika samhällsaktörer skapas inte bara bättre förutsättningar för barn och unga att leva ett gott liv, utan det främjar även social sammanhållning och den långsiktiga kompetensförsörjningen. Utveckling av innovationer för en grön omställning och ökad implementering av kända lösningar påskyndar inte bara övergången till ett hållbart samhälle utan bidrar också till framtidstro bland barn och unga och ett mer konkurrenskraftigt och attraktivt län. Slutligen är utvecklingen av stödstrukturer för strategiskt arbete med kompetensförsörjning avgörande för både framtidens arbetsmarknadsbehov och en hållbar utveckling i Örebro län.

⁹ En utmaning är komplex då det finns flera olika uppfattningar kring vad som ska lösas och hur det ska gå till. Utmaningen spänner också över flera olika politik/förvaltningsområden, de vill säga det finns en hög grad av ömsesidigt beroende där olika delar behöver arbeta tillsammans. Samtidigt är det svårt att förutse konsekvenser av beslut och aktiviteter, vilket innebär att det behövs olika tester för att pröva sig fram till olika lösningar.

Postadress Region Örebro län, Regionkansliet, Box 1613, 701 16 Örebro, E-post: regionen@regionorebrolan.se
Besöksadress Eklundavägen 2, Örebro, Tel: 019-602 10 00, Organisationsnummer: 232100-0164,

www.regionorebrolan.se